

Jaarverslag Archeologische Vereniging Noord-Nederland (AWN afd. 1) 2023

- 1 Bestuurlijk jaarverslag
 - 1.1 Algemeen
 - 1.2 Bestuur
 - 1.3 Projecten
- 2 Balans en resultatenrekening
 - 2.1 Toelichting balans en resultatenrekening
 - 2.2 Toelichting bij Excel sheet Financieel jaarverslag
- 3 Samenwerkende verenigingen
- 4 Overige samenwerkende organisaties

Archeologische Vereniging Noord-Nederland (AWN Afd. 1)

1 Bestuurlijk Jaarverslag 2023

1.1 Algemeen

In overeenstemming met de statuten van de vereniging AWN, vereniging van vrijwilligers in de archeologie, gevestigd te 's-Gravenhage (hoofdvereniging) is de AVNN op 8 maart 2018 als juridisch zelfstandige vereniging opgericht. De vereniging is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 71175474. Het RSIN nummer is 8586 09 629.

De vereniging is m.i.v. 8 oktober 2019 een culturele ANBI (algemeen nut beogende instelling). Dat betekent dat giften binnen de daarvoor geldende fiscale regels aftrekbaar zijn. De doelstelling van de vereniging is het beschermen en behouden van het archeologisch erfgoed van Noord-Nederland.

Het aantal leden in het werkgebied Friesland, Groningen en Drenthe bedroeg eind 2023 192 (2022 188). Daarvan is ca. 10 tot 15% wisselend actief.

De jaarvergadering van 2023 vond plaats in Leeuwarden op 22 april in Museum de Grutterswinkel. In deze vergadering namen wij op een toepasselijke wijze afscheid van onze voorzitter Pir Hoebe, en werd Roel van der Brug aangesteld als nieuwe penningmeester.

Na afloop van de vergadering was er de mogelijkheid mee te gaan met een rondleiding door de tentoonstelling Vrijheid, Vetes en Vagevuur in het Fries Museum.

1.2 Bestuur

De bestuurssamenstelling is per 31 december 2023:

			aftredend
Mirte	Van Geffen	Voorzitter	2026
Eva	Hopman	Secretaris	2024
Aldwin	Wals	Algemeen bestuurslid	2024
Susanne	Manuel	Algemeen bestuurslid, website	2024
Marit	Sloots	Algemeen bestuurslid	2027
Roel	Van der Brug	Penningmeester	2025
Robin	De Vries	Algemeen bestuurslid	2027

Het bestuur ontvangt geen vergoeding voor haar werkzaamheden voor de AVNN. De AVNN heeft geen personeel in dienst.

De vaste vergaderplaats is het Noordelijk Archeologisch Depot (NAD) in Nuis. Daar kunnen wij op donderdagavonden terecht zolang de Vuursteenwerkgroep ook actief is (tijdens een winter- en zomerstop wordt er vaak bij een van de bestuursleden thuis vergaderd).

Wij zijn het NAD erkentelijk voor het beschikbaar stellen van vergaderruimte en de personele ondersteuning door de heer J. Schokker en de heer D. Stoop.

De AVNN maakt ook gebruik van een databank Archeologisch Informatie Systeem (ARCHIS). Deze databank bevat ook de gegevens van geregistreerde vondsten en onderzoeken door

Archeologische Vereniging Noord-Nederland (AWN Afd. 1)

niet-professionele deskundigen. De Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed, is eigenaar en verantwoordelijk voor deze databank en stelt deze informatie onder voorwaarden beschikbaar.

1.3 Projecten

In 2023 is verder uitvoering gegeven aan het werkplan/beleidsplan 2020 – 2022. De AVNN verenigt en ondersteunt vrijwilligers in de archeologie. Leden zetten zich op vrijwillige basis in voor het beschermen en behouden van het archeologisch erfgoed in Noord-Nederland.

Belangrijke punten in dit werkplan zijn:

- het bijdragen aan de kennis over het archeologisch erfgoed
- het uitdragen van die kennis en het bevorderen van betrokkenheid van de bevolking, d.m.v. lezingen, excursies en cursussen w.o. materialenkennis.
- belangenbehartiging voor het bodemarchief

Er is in 2023 gewerkt aan een nieuw beleidsplan dat wordt gepresenteerd bij de algemene ledenvergadering op zondag 20 april.

Van de projecten waaraan gewerkt is noemen wij:

Kennis over het archeologisch erfgoed

- ✓ Doorlopend onderzoek naar de actualiteit van gemeentelijke archeologische cultuurhistorische waardenkaarten van gemeenten in het werkgebied van de vereniging.
- ✓ Hulp bij opgravingen
 - ✓ Rottum: Bij de opgraving in Rottum zijn een heleboel skeletresten aangetroffen, naar schatting zo'n 458 individuen. Er liggen waarschijnlijk nog zo'n 2000 in de omgeving! Vrijwilligers van de AWN zijn ook op de opgraving geweest, die door Lycens werd uitgevoerd. In het Dagblad van het Noorden stond een interessante paginavullende bijdrage over de opgraving. De AWN werd daarin met waarderende woorden genoemd.
 - ✓ Ter Apel: bij klooster Ter Apel werd opgegraven door de Rijksuniversiteit Groningen. Onder leiding van Stijn Arnoldussen werd er door studenten en vrijwilligers van alles aangetroffen over het verleden van het klooster, met name over funderingen van oude gebouwen. Enkele vrijwilligers van de AWN hebben ook geholpen.
- ✓ Samenwerking met gemeenten. Eind 2022 zijn wij benaderd door de gemeente Westerwolde om mee te denken over het concept van de archeologische waarden- en verwachtingenkaart. Verder is er contact geweest met gemeente Opsterland over de omgevingsvisie, met name over archeologie en cultuur. Deze samenwerkingen/contacten zijn in 2023 voortgezet.

Educatie en publieksbereik

- ✓ Met de Stichting Erfgoedpartners werken wij voornamelijk samen op het gebied van educatie. Zo nemen wij deel aan het "platform archeologie en publiek" vanuit waar onder andere een lezingencyclus wordt georganiseerd. Begin 2022 is vanuit dit platform ook een podcast serie over Groninger archeologie gelanceerd. Hierdoor kunnen mensen ter

Archeologische Vereniging Noord-Nederland (AWN Afd. 1)

plaatse meer informatie horen over de archeologie. Ons eigen bestuurslid Aldwin Wals is één van de (vrijwillige) archeologen en materiaalspecialisten die in deze serie te beluisteren is. Eind 2023 is een kleine werkgroep gestart om onder andere deze podcastserie aan te laten sluiten bij bestaande (fiets)routes, onze voorzitter maakt deel uit van deze werkgroep.

- ✓ In samenwerking met het Groninger Instituut voor Archeologie (GIA) van de RUG zijn we in 2023 wederom aan de slag gegaan met het organiseren van de basiscursus archeologie. De cursus is begin 2024 van start gegaan en was wederom snel volgeboekt. Meer informatie over deze editie van onze basiscursus volgt in het jaarverslag over 2024.
- ✓ Eind 2023 zijn we weer begonnen met de voorbereidingen van de tweejaarlijkse Dag van de Noord Nederlandse Archeologie (DNNA). Deze dag vindt plaats in het archeologisch depot te Nuis en de organisatie is in handen van het depot, AVNN, de drie noordelijke provincies en in 2024 ook het Hunebedcentrum te Borger.
- ✓ Op 25 maart heeft de commissie Bouwhistorie opnieuw een cursus bouwhistorie kunnen geven aan geïnteresseerden. Ditmaal betrof de cursus 1 dag. Met dank aan Hans Wetemans en Elizabeth Opmeer, die met zorg en in samenwerking met Stichting Monument & Materiaal de dag hebben verzorgd.
- ✓ 9 april: Oerweekend in het Hunebedcentrum. Roel van der Brug en Mirte van Geffen waren aanwezig. Het was door het zeer warme weer rustig.
- ✓ 30 april: De Geomarkt in Wedde was een groot succes, vooral het zoeken met de metaaldetector naar muntjes voor kinderen was een hit.
- ✓ Op 30 juli vond de 17^e editie van de oertijdmarkt plaats bij het FC Emmen stadion in Emmen. Naast de kraam met informatie over archeologie en de vereniging, konden kinderen een amulet laten maken van aardewerkscherven en werd er gezocht naar muntjes met de metaaldetector. Het was een druk bezochte dag.
- ✓ Op 18 juni waren wij tijdens de Nationale Archeologiedagen aanwezig in het Hunebedcentrum te Borger. In de stralende zon gaven wij bezoekers tekst en uitleg over onze activiteiten en over de (Nederlandse) archeologie.
- ✓ In het Hunebedcentrum staat een vitrine gevuld met vondsten en collecties van vrijwilligers door de AVNN. Eens in het half jaar wisselt de tentoonstelling. Een verzameling vuursteenvondsten uit de Hamburgcultuur, in bezit van de Fam. Van der Brug, was te zien in het Hunebedcentrum. Ze zijn gevonden op de uitlopers van het Drents plateau in Friesland, vanaf begin jaren 60 vorige eeuw tot in het heden. Het aandeel Hamburgcultuur is een klein onderdeel van hun totale verzameling.
- ✓ Oral History project: bestuurslid Roel van der Brug heeft meegedaan met dit pilotproject van de AWN, waarbij amateurarcheologen door jonge onderzoekers worden geïnterviewd over hun kennis en band met de archeologie.
- ✓ De vereniging helpt bij de oprichting van de Jonge Archeologen Club (JAC) van het Hunebedcentrum. Deze is nog in ontwikkeling.
- ✓ In Openluchtmuseum het Hoogeland is ook een AWN vitrine, die door bestuurslid Aldwin Wals wordt ingericht met vondsten. Door de pandemie is daar een tijdje niets gebeurd, en nu in verband met een verbouwing tijdelijk stilgezet.

Archeologische Vereniging Noord-Nederland (AWN Afd. 1)

- ✓ 10 September bracht AWN afdeling 15 (Regio West- en Midden Betuwe en Bommelerwaard) een bezoek aan Borger en de educatieve opgraving Van Scherf tot Verhaal. Fred van den Beemt heeft de afdeling welkom kunnen heten en rondleiden.
- ✓ De lezing “14.000 jaar geschiedenis” gegeven door bestuurslid Roel van der Brug gaat in op de verschillende typologieën en (materiële) culturen door de tijd heen. Roel heeft de lezing in 2023 kunnen geven op 26 oktober.
- ✓ 5 november waren wij bij de DJ Laan zoekdag, vertegenwoordigd door bestuurslid Roel van der Brug en Tim Kauling. De zoekers melden zich graag met hun vondsten, en sommigen hebben donaties gedaan voor onze educatieve doeleinden.
- ✓ 27 november: De gemeente Aduard heeft ons uitgenodigd deel te nemen aan de uitreiking van het Rijksmonumentenpaspoort voor het klooster museum, uitgereikt door het RCE. Roel van der Brug was aanwezig. Hier hebben we ons netwerk kunnen uitbreiden.

Donaties

- Drie vuurstenen vuistbijlen ontvangen van anonieme donor
- Een doos aardewerk en botten ontvangen op de Oertijdmarkt in Emmen van een verzamelaar
- enkele zilveren munten en middeleeuwse pijlpunten van een verzamelaar op de DJ Laan zoekdag.
- Spinklosjes, Terra Sigillata aardewerk en steengoed, in bruikleen van het NAD
- Tim Kauling heeft verschillende objecten gedoneerd, waaronder replica's van Middeleeuwse sleutels

De geschonken objecten zijn gescheiden van hun archeologische context en worden gebruikt in onze leskist of bij markten voor educatieve doeleinden.

Belangenbehartiging:

- Deelname aan Erfgoedberaad Groningen.
 - Dit is een koepeloverleg van partijen die betrokken zijn bij het Groninger Erfgoed (onder andere Erfgoedpartners, SOGK, Bond Heemschut, Landschapsbeheer Groningen, Groninger Landschap). Sinds 2023 zijn wij daar ook bij aangesloten om ook de stem van het ondergrondse erfgoed te laten horen.

✓ 2. Balans en resultatenrekening

Jaarrekening AWN 2023					
Balans				2023	2022
Per 31 dec 2023					
Activa					
NL29 RABO 0336381468				11040,71	9410,67
Passiva					
Begin boekjaar				9410,67	7639
Resultaat boekjaar				440,04	376
Einde boekjaar				9850,71	8016
					83,67
Fonds cursus					1228
Vooruitontvangen cursusgeld				1190	
Crediteuren				0	83
Totaal passiva				11040,71	9410,67

Resultatenrekening 2023				Begroting 2023		Begroting 2024	
Opbrengsten							
Retributies			1858,75		1650		1800
Inschrijving bouw cursus			260		300		
Inschrijving 2024 cursus			1190				
Totaal opbrengsten			3308,75		1950		1800
Kosten							
Onkosten vergoeding			388,3		600		600
Jaarvergadering			232,5		250		550
Materiaal / activiteiten			860,1		500		350
Abonnementen			35		85		85
Sponsoring					100		150
Website			0		100		100
Bankkosten			162,81		120		160
Totaal kosten			1678,71		1755		1995
		Verschil	1630,04				
		2024	-1190				
		Tot resultaat	440,04				

Archeologische Vereniging Noord-Nederland (AWN Afd. 1)

1. Toelichting balans en resultatenrekening

In de resultaten rekening is een post opgenomen van “vooruit ontvangen cursusgeld” van €1190,-. Het betreft de contributies voor de in begin januari startende cursus archeologie.

Retributies

De vereniging ontvangt van de hoofdvereniging AWN een jaarlijkse bijdrage in de vorm van een vast bedrag van 2 x €200 per jaar en een bedrag gebaseerd op het aantal leden van €3,75 per lid.

jaar	datum	n leden	€	vaste bijdrage	totaal
2022	1-jan	161	603.75	200	803.75
2022	1-jul	174	652.50	200	852.50
totaal					1656.25
2023	1-jan	194	727.50	200	927.50
2023	1-jul	195	731.25	200	931.25
totaal					1858.75

2 Samenwerkende verenigingen

Met de volgende zustervereniging vindt uitwisseling van informatie plaats en worden de leden over en weer uitgenodigd voor activiteiten

- Drents Prehistorische Vereniging
- Argeologysk Wurkferbân (AWFA) van de Fryske Akademy
- Vereniging voor Terpenonderzoek in Groningen en Friesland
- Archeologische studievereniging Bachur: De AVNN sponsort Bachur en een gedeelte van de AVNN en Bachur activiteiten kunnen nu door leden van beide verenigingen worden bijgewoond. Dit onder andere ter bevordering van de populariteit van de AVNN onder jongeren, maar ook om de archeologiestudenten in aanraking te laten komen met vrijwilligers in de erfgoedsector en een grotere verscheidenheid aan activiteiten te kunnen aanbieden aan leden.

3 Overige samenwerkende organisaties

Stichting Verdrongen Geschiedenis.

De Stichting Verdrongen geschiedenis onderzoekt en publiceert over het Nederlandse en Duitse waddengebied. Het bevorderen van multidisciplinair onderzoek betreffende de natuurlijke ontwikkelingsgeschiedenis (geomorfologie, ecologie), de menselijke bewoning en gebruik, en van de cultuurhistorie van het trilaterale Waddenzeegebied. Op het moment onderzoekt de AVNN de mogelijkheid weer vertegenwoordigd te zijn bij de stichting.

Archeologische Vereniging Noord-Nederland (AWN Afd. 1)

Platform Archeologie en publiek - Erfgoedpartners Groningen.

Het platform Archeologie en publiek is een in 2016 nieuw gestart platform bedoeld voor beheerders van archeologische collecties, archeologische informatiepunten en archeologen, w.o. de provinciaal archeoloog. Het doel van het platform is om ervaringen en kennis te delen en publieksactiviteiten op elkaar af te stemmen. Daarnaast worden gezamenlijk publieksactiviteiten georganiseerd, zoals de eerder vermelde lezingenserie.

Noordelijk Archeologisch Depot

Het depot, afgekort NAD, is onze vaste vergaderlocatie. Daarnaast werken wij met het NAD samen met de Dag van de Noord-Nederlandse Archeologie, en soms met lezingen en andere projecten. Bij de basiscursus archeologie wordt ook gebruik gemaakt van het NAD. Ook de opslag van PR materiaal van onze vereniging ligt in het NAD.

Hunebedcentrum Borger

Het museum is al jaren partner van onze AWN afdeling. Wij zijn vaak met een kraam te vinden bij de evenementen van het museum om meer te vertellen over archeologie en de AWN. Daarnaast delen wij de lezingen met onze leden en hebben we in 2022 samengewerkt aan het project “Van Scherf tot Verhaal” wat de educatieve opgraving heeft opgeleverd.

Samenwerking gemeenten

Naast de drie noordelijke provincies en diverse historische verenigingen, wordt met een aantal gemeenten samengewerkt met name voor wat betreft de actualiteit van archeologische en cultuurhistorische waardenkaarten. Op verzoek is in een aantal gevallen onderzoek verricht op terreinen met een lage archeologische waarde.

Wij staan van tijd tot tijd gemeenten bij voor de actualisering van het archeologiebeleid en toetsen wij het gemeentelijk of het beleid dat wordt gevoerd nog actueel is.

In het kader van de aangescherpte wetgeving is het vrijwilligers niet toegestaan werkzaamheden te verrichten op terreinen met een archeologische waarde. De AWN landelijk (hoofdvereniging) heeft met een aantal archeologische bedrijven overeenkomsten afgesloten voor het inzetten van vrijwilligers bij archeologische projecten. Ook de AVNN werkt op deze basis mee aan archeologisch onderzoek door professionele organisaties.

Archeologische bedrijven/instanties (meestal voor veldwerkmogelijkheden)

Archeologische Vereniging Noord-Nederland (AWN Afd. 1)

Met deze instanties en bedrijven houden wij nauw contact om te zien wat er aan archeologie gebeurt in Noord-Nederland en om samen te werken aan veldwerkmogelijkheden voor onze vrijwilligers.

Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed

Lycens

RAAP

MUG ingenieursbureau

ADC archeoprojecten

Groningen Instituut voor Archeologie (Rijksuniversiteit Groningen)